

236.

Na osnovu člana 78 stav 8 Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", broj 34/24), Ministarstvo ekologije, uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva rudarstva, nafte i gasa održivog razvoja i razvoja sjevera donijelo je

PRAVILNIK

O USLOVIMA ZA UPRAVLJANJE RUDARSKIM OTPADOM I KRITERIJUMIMA, KARAKTERIZACIJI, KLASIFIKACIJI I IZVJEŠTAVANJU O RUDARSKOM OTPADU

("Službeni list Crne Gore", br. 020/25 od 05.03.2025)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi za upravljanje rudarskim otpadom, sadržaj plana upravljanja rudarskim otpadom, sadržaj zahtjeva, dokumentacija i uslovi za izdavanje dozvole za upravljanje rudarskim otpadom, kao i kriterijumi, karakterizacija, klasifikacija i izvještavanje o rudarskom otpadu.

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na rudarski otpad ako se odlaže u objektima i/ili postrojenjima za otpad iz rudarstva:

- kategorije A;
- u kojima se odlaže opasni rudarski otpad duže od šest mjeseci;
- u kojima se odlaže kao neopasni neinertni rudarski otpad duže od jedne godine;
- u kojima se odlaže nezagađena otkrivka, neopasni rudarski otpad nastao geološkim istraživanjem i otpad nastao obogaćivanjem, obradom ili skladištenjem treseta i inertnog otpada duže od tri godine.

Član 3

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na:

- rudarski otpad koji se generiše tokom geološkog istraživanja, otkopavanja i pripreme mineralnih sirovina i rada kamenoloma, a koji ne predstavlja direktan rezultat tih operacija;
- utiskivanje vode i ponovno utiskivanje iscrpljenje podzemne vode, uključujući slojnu vodu;
- rudarski otpad nastao tokom geoloških istraživanja mineralnih sirovina, rada kamenoloma, kao i na naftnu isplaku, ukoliko se odlaže izvan eksploatacionih polja;
- upravljanje inertnim otpadom i nezagađenom otkrivanjem koji su nastali kao posljedica geoloških istraživanja, otkopavanja, pripreme i skladištenja nemetalnih mineralnih sirovina sa kamenoloma, kao i otpada nastalog otkopavanjem, obradom, pripremom i skladištenjem treseta, osim ako se ne skladište na lokacijama određenim kao što su objekti i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva kategorije A;
- upravljanje neopasnim otpadom nastalim istraživanjem mineralnih sirovina, osim nafte i evaporita, gipsa i anhidrida, kao i otpada nastalog odlaganjem nezagađene otkrivke i otpada nastalog otkopavanjem, obradom i skladištenjem treseta.

Član 4

Plan upravljanja rudarskim otpadom sadrži sljedeće podatke:

- 1) o imaocu rudarskog otpada;
- 2) o licima koja su učestvovala u izradi plana, odgovornom licu, datumu izrade, potpis odgovornog lica i ovjeru potpisa pečatom ovlaštene organizacije koja je izradila plan, kao i podatke o licu koje će upravljati objektom i/ili postrojenjem;
- 3) opis prostora na kojem nastaje i gdje se planira odlaganje rudarskog otpada;
- 4) opis rudarskog ili geološkog projekta, prema kojem se izvode radovi za odlaganje rudarskog otpada;
- 5) program praćenja uticaja na životnu sredinu;
- 6) predlog kategorije objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva u skladu sa kriterijumima iz člana 7 ovog pravilnika, i to:

- ako treba da ima objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva kategorije A, dokument kojim se dokazuje da će se uspostaviti politika sprečavanja velikih udesa, sistem upravljanja bezbjednošću za njenu implementaciju i interni plan za zaštitu od udesa;
 - ako operater smatra da ne treba objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva kategorije A, podatke koji dokazuju opravdanost predloga, uključujući identifikovanje mogućih opasnosti u slučaju nesreće;
- 7) karakterizaciju rudarskog otpada u skladu sa članom 8 ovog pravilnika i izjavu o procijenjenim količinama rudarskog otpada koji će nastati tokom operativne faze;
 - 8) opis proizvodnih postupaka kojima se generiše otpad i drugih postupaka pripreme koji se primjenjuju;
 - 9) opis načina na koji odlaganje rudarskog otpada može štetno da utiče na životnu sredinu i zdravlje ljudi i preventivne mjere koje treba preduzeti kako bi se uticaj na životnu sredinu tokom rada i nakon zatvaranja objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva sveo na minimum, uključujući i predlog mjera za:
 - smanjenje erozije uzrokovane vodom ili vjetrom, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće i ekonomski opravdano;
 - osiguranje fizičke stabilnosti objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva, sprečavanje kratkoročnog i dugoročnog zagađenja zemljišta, vazduha, površinskih i/ili podzemnih voda, radi smanjenja moguće štete na najmanju moguću mjeru;
 - sanaciju i rekultivaciju i zatvaranje objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva;
 - 10) predlog procedura kontrole i praćenja objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva;
 - 11) predlog plana zatvaranja, uključujući i sanaciju, ukoliko je potrebna, kao i procedure nakon zatvaranja;
 - 12) predlog perioda za koji se radi i preispituje plan upravljanja rudarskim otpadom;
 - 13) mjere za sprečavanje zagađenja voda, kao i mjere za sprečavanje ili smanjenje zagađenja vazduha i zemljišta;
 - 14) o trenutnom stanju zemljišta koje može biti ugroženo radom objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva;
 - 15) načinu izvještavanja u slučaju događaja koji bi mogli da ugroze stabilnost objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva ili postojanja negativnog uticaja na životnu sredinu;
 - 16) opis internog plana za zaštitu od udesa i podatke potrebne za izradu eksternog plana zaštite od udesa;
 - 17) načinu isplate troškova za preduzete mjere radi ispunjavanja obaveza iz dozvole za upravljanje otpadom (u daljem tekstu: dozvola).

Član 5

Zahtjev za izdavanje dozvole sadrži podatke o:

- 1) podnosiocu zahtjeva (ime i prezime, odnosno naziv, adresa, odnosno sjedište, broj telefona, JMB, PIB, osnovna djelatnost);
- 2) predlogu lokacije za objekat i/ili postrojenje za upravljanje otpadom iz rudarstva sa alternativnim lokacijama;
- 3) postupku prerade i opisu objekta i/ili postrojenja;
- 4) postupku zbrinjavanja i opisu objekta i/ili postrojenja za zbrinjavanje otpada;
- 5) kontrolnim metodama i monitoringu;
- 6) opisu načina zatvaranja objekta i/ili postrojenja za preradu i/ili zbrinjavanje otpada sa mjerama predviđenim za zaštitu životne sredine;
- 7) potrebnom broju zaposlenih za sprovođenje postupka prerade i/ili zbrinjavanja otpada iz rudarstva.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu 1 sastavni dio ovog pravilnika.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se:

- 1) dokaz o identitetu lica koje upravlja otpadom;
- 2) polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima i imovini;
- 3) plan upravljanja rudarskim otpadom;
- 4) procjena uticaja na životnu sredinu u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine;
- 5) odobrenje nosioca eksploatacije i/ili nosioca istraživanja.

Član 6

Organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija) obavještava javnost na početku postupka izdavanja dozvole o:

- 1) zahtjevu za izdavanje dozvole;

- 2) nazivu i adresi operatera i lokaciji objekta i/ili postrojenja;
- 3) odluci da zahtjev za izdavanje dozvole podliježe međusobnom savjetovanju susednih zemalja;
- 4) podacima o nadležnim organima odgovornim za donošenje odluke, nadležnim organima od kojih se mogu pribaviti podaci, nadležnim organima kojima se mogu dostaviti primjedbe ili pitanja i podaci o rokovima za dostavljanje primjedbi ili pitanja;
- 5) vrsti predloženih dozvola;
- 6) ažuriranju dozvole ili uslova dozvole;
- 7) načinu i mjestu objavljivanja informacija o dozvolama;
- 8) podacima u vezi sa organizacijom učestvovanja javnosti;
- 9) djelatnostima koje se obavljaju na lokaciji;
- 10) nazivima ili opštoj klasifikaciji opasnosti supstanci i smješa koje se nalaze u objektu i/ili postrojenju za otpad iz rudarstva, kao i otpada koji bi mogao da prouzrokuje veliki udes;
- 11) načinu upozoravanja i obavješćavanja ugroženog stanovništva u slučaju velikog udesa;
- 12) mjerama koje stanovništvo treba da preduzme i kako treba da se ponaša u slučaju velikog udesa;
- 13) potvrdi da operater treba da uspostavi odgovarajuću saradnju na lokaciji, a posebno sa službama za vanredne situacije, za postupanje u slučaju velikih udesa i radi smanjivanja njihovih posljedica na najmanju mjeru;
- 14) upućivanju na eksterni plan zaštite od udesa;
- 15) načinu na koji se mogu dobiti dodatne potrebne informacije.

Član 7

Inertni otpad podvrgava se geohemijskom testiranju na osnovu kriterijuma za definisanje inertnog otpada.

Podaci na osnovu kojih se vrši karakterizacija rudarskog otpada prikupljaju na način da:

- 1) se koriste postojeća istraživanja i studije, uključujući postojeće dozvole, geološka istraživanja, slične lokacije, liste inertnog otpada, šeme sertifikacije i slični materijali koji su u skladu sa tehničkim uslovima iz stava 5 ovog člana;
- 2) se evaluiira kvalitet i reprezentativnost svih informacija i utvrde informacije koje nedostaju;
- 3) se uzorci uzimaju u skladu sa planom uzorkovanja, kada nedostaju podaci za karakterizaciju otpada;
- 4) ispitivanje rudarskog otpada vrše stručne organizacije i druga pravna lica koja su akreditovana za uzrokovanje i karakterizaciju prema obimu ispitivanja rudarskog otpada.

Plan uzorkovanja sadrži:

- 1) svrhu prikupljanja podataka;
- 2) program testiranja i uslove uzorkovanja;
- 3) mjesta uzorkovanja;
- 4) procedure i preporuke za potrebni broj uzoraka, veličinu, masu, opis i rukovanje;
- 5) evaluaciju pouzdanosti i kvaliteta rezultata uzorkovanja;
- 6) dodatne informacije.

Karakterizaciju rudarskog otpada operateri vrše na osnovu sljedećih tehničkih uslova:

- 1) opštih informacija o:
 - djelatnostima bušenja, otkopavanja ili pripreme;
 - vrsti i opisu metoda otkopavanja i pripreme;
 - vrsti planiranog proizvoda;
- 2) geološke podloge ležišta i identifikacije jedinice rudarskog otpada koji su izloženi otkopavanjem i pripremom, na osnovu podataka o:
 - prirodi okolnih stijena, njihovom hemijskom i mineraloškom sastavu, uključujući hidrotermalnu promjenu mineralizovanih stijena i ogoljenih stijena;
 - prirodi ležišta, uključujući mineralizovane stijene ili mineralizaciju okolnih stijena;
 - tipu mineralizacije, njihovoj hemiji i mineralogiji, uključujući fizička svojstva kao što su gustina, poroznost, granulometrijski sastav, sadržaj vode, prerađeni minerali, mineralni otpad, novonastali hidrotermalni minerali;
 - veličini i geometriji ležišta;

- razgradnji i supergenim promjenama u hemijskom i mineraloškom sastavu;
- 3) rudarskog otpada predviđenog za postupanje, opisa prirode svih vrsta otpada koji nastaju prilikom svakog istraživanja, otkopavanja i pripreme, uključujući nezagađenu otkrivku, otkrivku, proslojke i jalovinu, na osnovu podataka o:
- porijeklu otpada na lokaciji otkopavanja i postupku dobijanja otpada;
 - količini otpada;
 - načinu transporta otpada;
 - reagensima koji se koriste tokom prerade;
 - klasifikaciji rudarskog otpada u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom;
 - kategoriji predviđenog objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva, obliku izlaganja otpada i metodi odlaganja otpada;
- 4) geotehničkog ponašanja rudarskog otpada i to:
- određivanja odgovarajućih parametara za procjenu bitnih fizičkih karakteristika otpada uzimajući u obzir vrstu objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva;
 - relevantnih parametara kao što su: krupnoća, plastičnost, gustina, sadržaj vode, stepen zbijenosti, napon smicanja, ugao unutrašnjeg trenja, propustljivost, koeficijent poroznosti, stišljivost i konsolidacija;
- 5) geohemijskih karakteristika i ponašanje otpada;
- 6) predviđanja pojave kisjelih drenažnih voda tokom vremena za svaku vrstu rudarskog otpada.

Član 8

Karakterizacija rudarskog otpada vrši se na način kojim se obezbjeđuje dugotrajna fizička i hemijska stabilnost strukture odlagališta, kao i sprečavanje velikog udesa.

Karakterizacija otpada, u skladu sa kategorijom odlagališta, uključuje:

- 1) opis očekivanih fizičkih i hemijskih svojstava otpada koji se kratkotrajno ili dugotrajno odlažu, stabilnost otpada ispod površine, pod uticajem atmosferskih i meteoroloških uslova, uzimajući u obzir vrstu mineralnih sirovina koje se istražuju, odnosno eksploatišu, kao i svojstva i sastav otkrivke ili jalovine koji će se odlagati;
- 2) klasifikaciju rudarskog otpada u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom;
- 3) opis reagenasa koji se koriste tokom pripreme mineralnih sirovina i njihove stabilnosti;
- 4) opis postupaka odlaganja;
- 5) opis sistema transporta otpada koji se primjenjuje.

Karakterizacija otpada sadrži i sljedeće informacije:

- 1) polazne informacije;
- 2) geološku podlogu ležišta koje se istražuje, odnosno eksploatišu;
- 3) karakter otpada i planirano rukovanje rudarskim otpadom;
- 4) geotehničko ponašanje rudarskog otpada;
- 5) geohemijske karakteristike i ponašanje rudarskog otpada.

Član 9

Rudarski otpad se klasifikuje i odlaže u objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva kategorije A ako:

- se na osnovu procjene opasnosti ustanovi da bi propust ili nepravilan rad mogli izazvati veliku nesreću; ili
- sadrži otpad koji se klasifikuje kao opasni otpad pri prekoračenju određene granične vrijednosti; ili
- sadrži materiju ili smjesu koji se klasifikuju kao opasni pri prekoračenju određene granične vrijednosti.

Član 10

Nakon zatvaranja objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva, a u periodu određenom u skladu sa izdatom dozvolom, operater treba da:

- 1) obavijesti Agenciju o svim događajima koji bi mogli da utiču na stabilnost objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva, kao i o svim značajnim štetnim uticajima na životnu sredinu koji su otkriveni postupcima kontrole i praćenja;
- 2) prema potrebi sprovodi interni plan za zaštitu od udesa za objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva kategorije A;
- 3) se pridržava svih drugih uputstava Agencije u vezi sa korektivnim mjerama koje je potrebno preduzeti;

- 4) snosi finansijsku odgovornost za troškove vezane za realizaciju mjera iz tač. 2 i 3 ovog stava;
- 5) na zahtjev i u rokovima koje odredi Agencija dostavi sve rezultate praćenja kojima se dokazuje da je ispunio uslove iz dozvole.

Član 11

Operater dostavlja Agenciji dokumentaciju kojom dokazuje usklađenost sa propisima kojima se uređuje zaštita voda i zagađenja zemljišta, i to:

- 1) procjenu mogućnosti nastajanja ocjernih voda, uključujući sadržaj zagađujućih materija u ocjernim vodama u otpadu nastalom tokom rada objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva;
- 2) sprečavanje ili smanjenje na najmanju moguću mjeru nastajanja ocjernih voda i zagađenja površinskih i podzemnih voda i zemljišta rudarskim otpadom;
- 3) skupljanje i tretman zagađenih i ocjernih voda iz objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva u vodni recipijent;
- 4) preduzimanje odgovarajućih mjera radi sprečavanja ili smanjenja emisije prašastih materija i gasa.

Član 12

Agencija dostavlja informacije iz dozvole drugoj državi u isto vrijeme kada se te informacije stavljaju na uvid državljanima Crne Gore ako ocijeni da rad objekta i/ili postrojenja za otpad iz rudarstva kategorije A može imati značajne nepovoljne efekte na životnu sredinu u drugoj državi i opasnost po ljudsko zdravlje u toj državi ili ako druga država koja može imati značajne nepovoljne efekte na životnu sredinu i opasnost po ljudsko zdravlje to zahtijeva.

Član 13

Danom stapanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva ("Službeni list CG", broj 78/16).

Član 14

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 05-335/25-262/3

Podgorica, 25. februara 2025. godine

Ministar,

Damjan Ćulafić, s.r.

NAPOMENA IZDAVAČA:

Priloge koji su sastavni dio ovog propisa možete pogledati ovdje.